

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА
ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЯХ
З СУАЙЧЫНІКАМІ
ЗА РУБЛЯКОМ

Цана 2 кап.

№ 36 (842) Верасень, 1966 г.

Год выдання 11-ы

Свае шчодрія дары прыносяць людзям залатая восень. Добра ўрадзілі яблыкі і ў садах калгаса «Гігант» Бабруйскага раёна. Радуюцца такому багаццю зборшчыца Марыя Шапялёвіч, якую вы бачыце на здымку.
Фота Л. Эйдзіна.

Роднай Беларусі

Колькі песень табе праспявалі бары
І азёрныя шумныя хвалі.
Тыя песні
Ад першай маленства зары
Назаўсёды мне ў сэрца запалі.
Ззяе сонца вясны над табой, Беларусь,
А калі ты гасцей запрашаеш,—
Свой гасцінны,
На дзіва зялёны абрус
У паклоне зямным расцілаеш.
Запрашаеш за стол—
І ці знойдзеш каго,

Хто б адмовіўся гэткай пашаны!
Я жадаю табе, Беларусь, аднаго:
Зелянец
І не ведаць пажараў.
Калі ж здарыцца, што шчырых слоў
Не знайду
Ці расстанне мне лёс угатуе,—
Я да сініх крыніц тваіх
Зноўку прыйду.
Тут і песню,
і шчасце
знайду я.

Блізіцца да завяршэння жніво збожжавых. ЯК ПАВЕДАМЛЯЕ ЦСУ СССР, НА 31 ЖНІУНЯ ЗБОЖЖАВЫЯ І ЗЕРНЕБАБОВЫЯ КУЛЬТУРЫ (БЕЗ КУКУРУЗЫ) ЗЖАТЫ У КРАЇНЕ СА 101 МІЛЬЁНА 301 ТЫСЯЧЫ ГЕКТАРАУ — 86 ПРАЦЭНТАУ ІХ ПАСЕВАУ. Амаль на 90 мільёнах гектараў збожжа абмалочана. Механізатары павышаюць тэмпы гэтай работы, спяшаюцца. Восень хмурыцца — дарагая кожная гадзіна. У асноўным завершан абмалот збожжавых у гаспадарках Украіны, Малдавіі, у большасці раёнаў Еўрапейскай часткі Расіі. Цяпер засекі Радзімы прымаюць добры ўраджай збожжа Сібіры і Казахстана.

У Мінску адбыўся трэці з'езд журналістаў Беларускай ССР.

Са справаздачным дакладам выступіў старшыня праўлення Саюза журналістаў БССР Ф. Я. Клячкоў.

Гарачымі апладысентамі сустрэлі прысутныя прывітанне Цэнтральнага Камітэта Кампарты Беларусі з'езду, якое зачытаў сакратар ЦК КПБ Ф. А. Сургануў.

З'езд журналістаў Беларусі віталі сакратар праўлення Саюза журналістаў СССР Б. В. Іваноў, прадстаўнікі саюзаў журналістаў брацкіх рэспублік — рэдактар украінскай рэспубліканскай газеты «Сельскі вiстi» Н. Г. Ішчанка, рэдактар латвійскай рэспубліканскай газеты «Советская молодежь» О. Т. Іваноў, намеснік рэдактара літоўскай рэспубліканскай газеты «Ціеса» С. І. Быстрыцкас.

На з'ездзе выступіў з прамовай пiсла сустрэты дэлегатамі кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК Кампарты Беларусі П. М. Машэраў.

Выбран новы састаў праўлення і рэвізійнай камісіі Саюза журналістаў БССР, дэлегаты на з'езд Саюза журналістаў СССР.

Дэлегаты з'езду аднагалосна прынялі рэзалюцыю, у якой выказана салідарнасць з брацкім в'етнамскім народам і рашуча асуджаецца амерыканская агрэсія ў В'етнаме.

На ВДНГ у Маскве пачалося будаўніцтва новых павільёнаў. Адзін з іх плошчай у 15 тысяч квадратных метраў — гэта велізарны корпус са шкла, бетону і металу. Унутры яго на розных узроўнях размесцяцца пляцоўкі для экспазіцыі. Тут будуць наладжвацца буйныя спецыялізаваныя выстаўкі.

У выставачным гарадку з'явіцца куткі—аазісы, якія кожная саюзная рэспубліка аформіць у адпаведнасці са сваімі нацыянальнымі і прыроднымі асаблівасцямі. Пачалі работы па азеляненню Беларусі і Грузіі. Дарэчы, яны з'яўляюцца суседзямі. У працуднай частцы ВДНГ на плошчы ў два гектары цяпер вядуцца работы па азеляненню мінчанамі пад кіраўніцтвам інжынера-афарміцеля Л. Бараноўскай. Цяпер яны заняты праглядам усіх насаджэнняў, якія ёсць на адведзеным участку.

На працягу двух дзён у Мінску гасціла дэлегацыя Нацыянальнай федэрацыі франтавікоў-ваеннапалонных Францыі, якая налічвае 800 тысяч чалавек. У складзе дэлегацыі — прэзідэнт федэрацыі Поль Кюізінье, генеральны сакратар Рэне Ламон, віцэ-прэзідэнт Леапольд Маро і Жан Фруадэфон.

Госці пазнаёміліся са сталіцай рэспублікі, пабывалі на Беларускам аўтамабільным заводзе, гутарылі з кіраўнікамі Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі.

На сустрэчу з французскімі гасцямі ў Беларусі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны прыйшла група былых воінаў Савецкай Арміі і партызан.

ФАБРЫКА ЎРАДЛІВАСЦІ

Гродзенскі азотнаўкавы... Ужо сёння, збіраючы ўраджай і пачынаючы сябу, хлебаробы рэспублікі аддаюць належнае гродзенскім хімікам. І па заслугах. Кожны дзень тысячы тон каштоўных мінеральных угнаенняў адпраўляе прадпрыемства ў калгасы і саўгасы.

Нядаўна калектыву маладога прадпрыемства дабіўся новай перамогі. У цэху па вытворчасці аміяку поруч з першай тэхналагічнай лініяй намнога раней устаноўленага тэрміну закончан мантаж абсталявання і пастаўлена на выпрабаванне другая тэхналагічная нітка. З уводам яе ў строй магутнасці па выпуску аміяку ўзрастуць удвая.

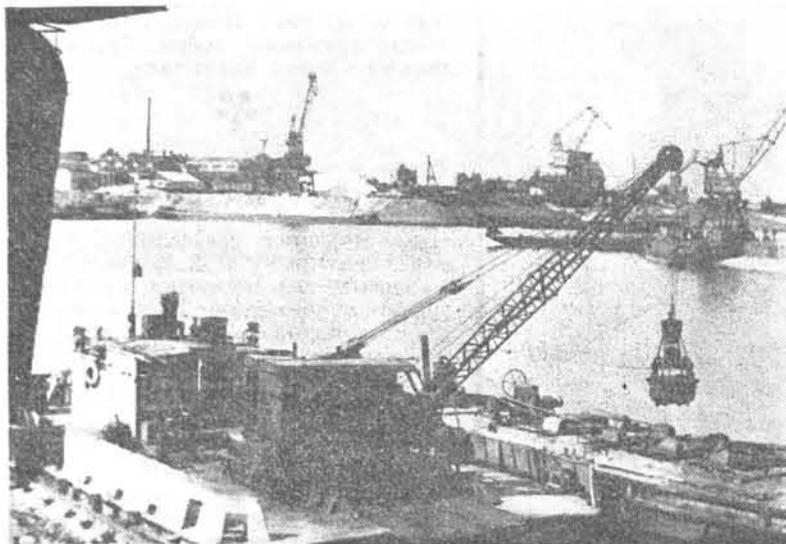
Але ўсё гэта — толькі пачтак. У Гродзенскага азотнаўкавага — вялікае будучае. К

канцу пяцігодкі валавая прадукцыя прадпрыемства ў параўнанні з мінулым годам узрасце ў 9,7 раза. Прадукцыйнасць працы кожнага рабочага за гэтыя пяць год павялічыцца ў 3 разы. А гэта значыць, што ў засекі дзяржавы паступяць дадаткова тысячы тон хлеба.

На заводзе вырасла шмат спецыялістаў. Сярод іх апаратчыца Г. Якаўлева, старшы апаратчык І. Пералыгін, начальнік змены ЦЭЦ І. Болбат, аператар вонкавых устаноўак цэха аміяку В. Папова і многія іншыя.

На здымку: аператар вонкавых устаноўак цэха па вытворчасці аміяку Валянціна Папова.

Фота Ул. Лупейкі.

Тысячы тон розных грузаў для прамысловасці, будаўніцтва і сельскай гаспадаркі праходзяць праз Гомельскі рачны порт.

Фота П. Нікіціна.

ДОБРУШ

Рыхтуючыся да Усеаюзнага фестывалю самадзейнага мастацтва, гарадскі хор ветэранаў працы падрыхтаваў новую праграму, якую пакажуць глядачам. У праграме — песні «Не стареюць душой ветэраны», «Наша Гомельшчына», «Закаты», «Мілы гай», «Расцвітай, зямля калгасная» і іншыя. Хор ветэранаў працы існуе ўжо тры гады. Ён выступае не толькі ў клубах горада, але і на сельскіх сцэнах.

ПІНСК

Газ трывала ўваходзіць у быт сельскіх працаўнікоў. З уводам у строй Пінскай газараздільнай станцыі стала магчымым газіфікаваць вёскі не толькі Пінскага, але і суседніх раёнаў — Луцінскага, Іванаўскага і Столінскага.

КЛІЧАУ

40 унукаў і праўнукаў шчыра віншавалі бабулю Марыю Анціпаўну Кленчу — старэйшую жыхарку вёскі Загацце. Ёй споўнілася 96 гадоў.

ГАРАДЗЕЯ

140 медаляў удастоена за неаднаразовы ўдзел ва Усеаюзнай выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі Гарадзейскага сярэдняй школы, яе выкладчыкі і вучні. Малым залатым медалем, вялікім сярэбраным і чатырма бронзавымі адзначан дырэктар школы С. Крэмез, малым сярэбраным медалем і чатырма бронзавымі — выкладчык географіі А. Матальскі. І ў гэтым годзе гарадзейцы атрымалі запрашэнне з Масквы прыслаць восенню экspanаты са свайго школьнага саду і агароду ў павільён «Школа» ВДНГ. У Маскву выкладчыкі і юныя натуралісты пашлюць таксама і дзённікі сваіх вопытаў і назіранняў.

РАСОНЫ

У калгасе «Расоны» пабывала агітбрыгада студэнтаў Маскоўскага тэхнічнага вучылішча імя Баўмана. Госці далі ў мясцовым клубе вялікі канцэрт. Калгаснікі горача дзякавалі масквічам за цікавае выступленне.

Да 50-гадовага юбілею Савецкай улады павінны запрацаваць усе запланаваныя магутнасці Бярозаўскай ДРЭС. Ажыўлена на будаўнічай пляцоўцы энергагigанта ў гэтыя дні. Рыхтуюцца да пуску чарговы блок. На здымку: начальнік кацельнага цэха М. Марцюхін (злева), майстар цэха П. Завізон і брыгадзір В. Брус правяраюць работу механізмаў ачысткі дымавых катлоў новай чаргі станцыі.

Фота В. Германа.

БРЭСТ
Гаспадаркі вобласці пачалі масавую ўборку бульбы. На плантацыі выведзена больш 700 трактарных калак і камбайнаў. Добра наладжана работа ў саўгасе «Брэсцкі», дзе механізатары апрацоўвалі 350 гектараў гэтай культуры. Зараз у работу ўключыліся 8 трактарных калак і камбайнаў. Выкапаная бульба адразу ж сартуецца і адпраўляецца ў гандлёвую сетку і на крухмальна-паточны завод. На падрыхтоўчых пунктах дастаўлена каля 700 тон бульбы.

СМАРГОНЬ

Сольскі завод для сушкі гародніны кожны год перапрацоўвае тысячы тон бульбы, гародніны, фруктаў, ягад і грыбоў. Прадукцыя з маркай прадпрыемства адпраўляецца ва ўсе куткі краіны. Цяпер завод расшыраецца — будуюцца буйныя цэх сухага бульбянога порт.

ГОМЕЛЬ

Заводскі камітэт прафсаюза «Гомсельмаш» выдаў у гэтым годзе звыш пяцісот пучэвак у санаторыі і дамы адпачынку. Многія рабочыя і служачыя прадпрыемства падарожнічалі па турысцкіх маршрутах краіны. Каля трохсот пяцідзесяці чалавек адпачывалі на заводскай турысцкай базе ва ўрочышчы «Баравая».

СМАЛЯВІЧЫ

Шпаркімі тэмпамі ідзе будаўніцтва ў саўгасе імя Ціміразева. Сёлета здадзена ў эксплуатацыю двухпавярховае памяшканне, у якім размясціліся пошта і кантора. Механізатары атрымалі аўта-трактарную майстэрню. Запоўнена збожжам новае зернясховішча. Будуюцца клуб на 250 месца. Для рабочых узводзіцца 8-кватэрны жылы дом з выгодамі, а малышы атрымаюць дзіцячы сад на 50 месца.

КОБРЫН

У гарадскім парку імя Суварова адкрылася выстаўка работ мясцовых мастакоў і майстроў мастацкай вышыўкі. Прыцягвае ўвагу наведвальнікаў работа Е. Рубан «Раніца ў Крыме». М. Кірыёнчык вышыла гладзю партрэт Ул. І. Леніна. Сярод маляўнічых палатнаў вылучаюцца пейзажы выкладчыка сярэдняй школы № 5 В. Ахрамкова «Сакавіцкі вечар», «Будаўніцтва швейнай фабрыкі», «На вуліцах Кобрына».

БАБРУЙСК

Новыя музычныя інструменты атрымалі культурна-асветустанова раёна. Раёны дом культуры набыў набор інструментаў для духавога аркестра. Брожскі клуб — для балалаечнага аркестра. У Бортнікаўскі і Камянкоўскі сельскія клубы завезены піяніна, Осаўскі, Сіманавіцкі і многія іншыя клубы атрымалі новыя баяны.

МАСКВА

Дзесяць тысяч пасажыраў перавёз двухпавярховы поезд, які курсіруе паміж Масквой і Горкім. Ён пабудаваны ў ГДР. У кожным з яго дванаццаці вагонаў — 136 крэслаў. Праз прасторны тамбур пасажыры могуць спусціцца на першы паверх ці падняцца на «верхнюю падубу».

Гэты поезд знаходзіцца зараз у вопытнай эксплуатацыі. За кожны рэйс ён перавозіць да 1600 чалавек — удвая больш, чым звычайны састаў. На лініі Масква — Горкі двухпавярховы поезд курсіруе штодзённа. У далейшым ён будзе перавозіць пасажыраў паміж Масквой і Уладзімірам.

● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ●

ПНОМ-ПЕНЬ. Прэзідэнт Францыі дэ Голь заявіў, што амерыканскія войскі павінны быць выведзены з тэрыторыі Паўднёвага В'етнама. Францыя пераканана, падкрэсліў дэ Голь, што не можа быць ваеннага рашэння в'етнамскага пытанія. «Адзінае рашэнне — нейтралізацыя народаў Індакітая і прадастаўленне ім права самім вырашаць свае ўнутраныя справы».

Генерал дэ Голь выступаў у Пном-Пені на мітынг, на якім прысутнічала звыш 60 тысяч чалавек.

ОСЛА. Савецкі медаль «За баявыя заслугі» быў уручан пані Сванхільд Кнудтсэн, удаве інжынера Харальда Кнудтсэна, узнагароджанага за дапамогу, аказаную савецкаму ваеннаму лётчыку Паўлу Захаравічу Качаргіну, самалёт якога быў збіт над Паўночнай Нарвегіяй у кастрычніку 1944 года. Разам з двума іншымі нарвежскімі патрыётамі Х. Кнудтсэн схаваў ад нямецкіх акупантаў савецкага ваеннаслужачага, пагарджаючы пагрозай расстрэлу.

Уручаючы медаль, пасол СССР у Нарвегіі Н. М. Лунькоў напамінуў, што 75 нарвежскіх патрыётаў былі ўзнагароджаны савецкімі ордэнамі і медалямі ў знак прызнання іх заслуг у сумеснай барацьбе супраць гітлераўскага фашызму.

САФІЯ. Падведзены вынікі праходзіўшага тут першага міжнароднага конкурсу він, у якім прынялі ўдзел 26 краін. З 913 узораў дэгустаных він 377 удастоены залатых медаляў, астатнія атрымалі сярэбраныя і бронзавыя медалі. Найбольшая колькасць медаляў прысуджана Балгарыі — 156 залатых, 132 сярэбраныя і адзін бронзавы. Савецкі Саюз прадставіў на конкурс сто узораў він, з якіх 52 адзначаны залатымі і 48 сярэбранымі медалямі.

З гэтага часу міжнародныя конкурсы він будуць праводзіцца ў Балгарыі кожныя два гады.

КАРАЧЫ. Нафтавая і газавае карпарацыя Пакістана, створаная ў 1961 годзе, робіць энергічныя намаганні ў разведцы нафты з дапамогай савецкіх спецыялістаў, заявіў на адкрыццё нафтаперапрацоўчага завода ў Карангі (недалёка ад Карачы) прэзідэнт Аійуб Хан. Ён сказаў, што ў адпаведнасці з пакістан-савецкім пагадненнем вялікія геалагічныя і географічныя даследаванні праведзены ў абедзвюх частках Пакістана. Знойдзены газ каля Чытагонга і недалёка ад Карачы.

КАНАКРЫ. Савецкае пасольства перадало дар Гвінеі вялікую колькасць савецкіх кніг. Ліку кніг падручнікі, навукова-папулярная, эканамічная і палітычная літаратура. Кнігі прызначаны для бібліятэк, гвінейскіх школ, каледжаў і політэхнічнага інстытута. Прымаючы дар, міністр нацыянальнай адукацыі Гвінеі Сейбу Кантэ ўдзякаваў Савецкаму ўраду за дапамогу ў галіне народнай асветы і адзначыў, што яна асабліва каштоўная, паколькі аказваецца ў той момант, калі Гвінея праводзіць рэформу сістэмы асветы, вызваляючыся ад сістэмы, атрыманай у спадчыну з часоў каланіялізму.

АНКАРА. У Ізміры пачаўся традыцыйны міжнародны кірмаш. У гэтым годзе ў ім прымала ўдзел рэкордная колькасць краін — 43. На ўрачыстым адкрыцці прысутнічаў прэзідэнт рэспублікі Сунай.

Па традыцыі кожная краіна — удзельніца кірмашу праводзіць свой нацыянальны дзень. 28 жніўня адбыўся нацыянальны дзень Савецкага Саюза.

НЬЮ-ІОРК. Салдаты паўднёва-в'етнамскай мар'янетачнай арміі адмаўляюцца ваяваць, кідаюць зброю і тысячамі дэзерціруюць. Амерыканскія карэспандэнты ў сваіх паведамленнях з Сайгона адзначаюць, што дэзерцірства прыняло сёлета асабліва вялікія размеры. За першую палавіну 1966 года з арміі генерала Кі ўцякло каля 70 тысяч салдат і афіцэраў. Карэспандэнты падлічылі, што да канца года гэта лічба можа павялічыцца да 130 тысяч чалавек. Салдаты мар'янетачнай арміі кідаюць зброю, нягледзячы на суровыя карныя законы, якія прымяняе да іх ваенная хунта. Карэспандэнты амерыканскіх фармацыйных агенстваў указваюць, што галоўнай прычынай няспыннага росту дэзерцірства тоіцца ў нізкім маральным духу сайгонскіх войск.

● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ● ХРОНІКА ●

ЛЕШНЯ

Сям'я Івана Маркавіча Лапоткі была, бадай, самай беднай у вёсцы. Каля хаткі з паласпаватымі вокнамі і пахляпага хлеба — маленькі кавалачак зямлі. Дзень і ноч працаваў на ім Іван Маркавіч, а хлеба не хапала. Раслі дзеці. І гаспадару прыходзілася ісці на сезонныя работы да багатых.

Ды ці толькі адна лешняская сям'я так жыла? Большасць жыхароў вёскі пакутавала ад малазямелля і беззямелля, людзі наймаліся ў батракі. Дрэны выгляда мела сама вёска. Хаты будавалі цесныя, з малымі вокнамі. У 1864 годзе была створана школа. Яна размясцілася на самай усходняй Лешні ў доміку памерам 4x3 метры. У школе працаваў толькі адзін настаўнік. У 1867 годзе адбыўся першы выпуск: школу скончыла ўсяго 12 дзяцей.

Кожны год людзі пакідалі абжыттыя мясціны і ішлі шукаць шчасце па белым свеце. Адна ехалі за мяжу, другія наймаліся да паноў.

Прыгожай і добраўпарадкаванай стала сённяшняя Лешня. Вырас новы пасёлак. Над вёскай узвышаецца двухпавярховая цагляная школа. Яе ўзвёў калгас за свае сродкі. Тут вучыцца каля 300 дзяцей.

У цэнтры вёскі — калгасны дом культуры, пры ім багатая бібліятэка.

На самай усходняй Лешні, па дарозе ў Блешчыцы, стаіць дабраўпарадкаваны сад. Тут жыве старэйшая калгасніца Вольга Піліпаўна Чыгір. Спякойная старасць у жанчыны: жыве ў дастатку, дзяцей вывела ў людзі. Сын Аляксандр — бригадзір мясцовага калгаса, дачка і другі сын працуюць у Магілёве.

Не забываюць мяне дзеці, часта наведваюць, — расказвае Вольга Піліпаўна. — Да нас прыязджаў нават брат мужа, з Амерыкі, Васіль Макаравіч Чыгір. Родныя мясціны ён пакінуў яшчэ да рэвалюцыі. Ехаў ён у

госці і з сабой вёз талеркі, відэльцы, лыжкі. Узяў нават складны дожак. Думаў, што мы жывём па-ранейшаму, як да рэвалюцыі. Калі ж зайшоў у хату, вачам сваім не паверыў, бо ў нас добрая мэбля, чысціня. Абцяў яшчэ прыхаць, палюбавацца жыццём сваіх аднавяскоўцаў.

М.СЯУРУК.

Капыльскі раён.

ЦІ ТОЛЬКІ
Ў ГЭТАЙ ВЁСЦЫ

Есць пры Горскай сярэдняй школе краязнаўчы музей. У яго чатырох аддзелах сабраны знойдзеныя пры раскопках Горскіх і Курганскіх гарадзішчаў каменныя, кацяныя і жалезныя прадметы, якімі карысталіся нашы далёкія продкі. Побач ступа, макеты кроснаў, якія яшчэ зусім надаўна былі амаль у кожнай хаце, макеты сахі, драўлянага плуга, жалезныя наканечнікі да іх. Цяпер гэтыя рэчы сталі сапраўды музейнай рэдкасцю.

А вось макет, які паказвае, што зрабілі з Гарамі нямецка-фашысцкія захопнікі. Толькі 16 двароў цудам уцалелі. Не было дзе прытуліцца людзям, што вярнуліся ў родныя мясціны.

Зусім іншы выгляд цяперашняй вёскі. Там, дзе былі папаленыя, узвышаюцца дабротныя дамы калгаснікаў. Многія пабудавалі сабе цагляныя. На прысядзібных участках членаў сельгасарцелі зелянеюць сады.

У вёсцы ёсць сярэдняя школа, участковая бальніца, аптэка, аддзяленне сувязі, клуб, вялікая бібліятэка, некалькі магазінаў.

— Савецкая ўлада адкрыла простама чалавеку шлях у навукі, — гаворыць арганізатар краязнаўчага музея, а цяпер загадчык яго настаўнік географіі Горскай сярэдняй школы Аляксандр Сямёнавіч Малеяроў. — І сярод нашых земля-

коў ёсць выдатныя дзеячы навукі і культуры.

Аляксандр Сямёнавіч паказвае партрэт Даніла Іванавіча Пагуляева. Выхадзец з сялянскай сям'і, ён быў першым старшынёй Горскага валвыканкома. А цяпер Даніла Іванавіч буйны вучоны, доктар геалагічна-мінералагічных навук, прафесар Смаленскага педагагічнага інстытута. Ён выдэе вялікую навучковую і грамадскую работу, але не забывае сваіх землякоў. Часта бывае ў Гарах, адшчырага сэрца радуецца вялікім зменам, якія адбыліся на яго радзіме, заможнаму жыццю калгаснікаў. Заслужаны дзеяч навукі Малдаўскай ССР, доктар сельгаспадарчых навук, прафесар Уладзімір Сяргеевіч Чатыркін таксама нарадзіўся і вырас у Гарах.

Хто ведае, які лёс напаткаў бы Георгія Фёдаравіча Іванова пры царызме. Напэўна, яму давалося б, як і яго бацькам, батрачыць, пасвіць жывёлу ў багачы. У савецкі ж час ён стаў доктарам медыцынскіх навук, прафесарам. Доктарам біялагічных навук стаў і Давід Міхайлавіч Міхлін.

Есць у музеі стэнд, на якім змешчана каля 70 фотадымкаў. Розныя людзі глядзяць з іх: пахлылі і даволі маладыя, мужчыны і жанчыны, юнакі і дзяўчаты. Гэта тыя, хто ў свой час закончыў Горскую сярэднюю школу і набыў любімую прафесію. Сярод іх кандыдат медыцынскіх навук Пётр Фёдаравіч Качоснік, загадчык кафедры сельгаспадарчага інстытута Мацвей Сцяпанавіч Северцаў, дацэнт кафедры рэліяўзнаўства Андрэй Іпалітавіч Маскалёў, ваенны інжынер-механік палкоўнік Аляксандр Андрэевіч Луцкоў, работнік дыпламатычнай службы Аляксандр Фёдаравіч Якіменка. Многія сталі настаўнікамі, урачамі, інжынерамі, канструктарамі, аграномамі, заатэхнікамі, эканамістамі.

Так, вялікія змены адбыліся за гады Савецкай улады ў гэтай вёсцы. Дастанак прыйшоў

у дамы калгаснікаў, выраслі людзі.

А ці толькі ў гэтай вёсцы?
С. СІДАРАУ.
Горацкі раён.

ПРЫСВЕЧАНА
ГЕРОЯМ

На цэнтральнай сядзібе сельгаспадарчай арцелі «Маяк камунізма», што на Барысаўшчыне, стаіць высокі помнік-абеліск у памяць аднавяскоўцаў, якія аддалі жыццё ў барацьбе супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. З усіх чатырох бакоў на мармуры высечаны прозвішчы 140 франтавікоў і партызан, якія не вярнуліся з поля бою ў свае родныя вёскі. Тая падножка помніка, нібы вечны агонь, цвітуць яркія чырвоныя кветкі, ляжаць вянкi з надпісамі: «Ад бацькоў», «Ад родных і блізкіх», «Ад дзяцей і ўнукаў».

У раённым доме культуры, які знаходзіцца на тэрыторыі калгаса, абсталяваны шматлікія стэнды і фотавыстаўкі, прысвечаныя баявым подзвігам.

Адзін са стэндаў называецца «Слава героям Вялікай Айчыннай, слава героям працы». Ён расказвае пра гераічныя справы былых франтавікоў і партызан, якія сёння працуюць у калгасе. Сярод іх — работнік жыллагадоўчай фермы, кавалер трох ордэнаў Славы І. Панамар, трактарыст М. Цітавен, калгаснікі А. Цімафееў, А. Панаповіч і іншыя.

Працоўным подзвігам Валянціна Іванавіча Дразда прысвечаны спецыяльны плакат, дзе гаворыцца, што комплексная брыгада, якой кіруе былы воін, у саапарніцтве за высокія ўрадавыя зборніцтва культуры займае ў раёне адно з першых месц.

Мясцовы дом культуры і праўленне калгаса часта праводзяць тэматычныя вечары, якія прысвечваюцца баявым і працоўным справам землякоў.

В. ПЯТРОУСКІ.

Нядаўна фотакарэспандэнт БЕЛТА Н. Жалудовіч пабываў на птушкаферме саўгаса «Раднянскі» Клімавіцкага раёна. Яго здымкі адлюстравалі працоўныя будні гэтага калектыву. Тут круглы год утрымліваецца больш 20 тысяч кур-нясушак. Усе вытворчыя працэсы — ад падрыхтоўкі кармоў да збірання яек — механізаваны.

А зараз пазнаёмцеся з тымі, хто сваёй працай памнажае поспехі роднай гаспадаркі. На першым здымку вы бачыце дырэктара саўгаса Героя Сацыялістычнай Працы Васіля Старавойтава (справа) і бригадзіра птушкафермы Кузьму Саковіча.

На другім здымку паказана апошняя навічка птушкафермы — сартавальная машына. Яна хутка і дакладна раскладае яйкі па стандарту. За яе працай наглядае аператар Клаўдзія Шацкая.

Трэці здымак зроблены раніцай. На змену заступаюць маладыя птушніцы камсамолкі Валянціна Пятрошына, Ніна Агеева, Лідзія Яноўская і Таццяна Падгурская.

Поці — Батумі. У час палёту над горадам Кабулецц неабяспечны злачынец, узброены пісталетам, і два яго саўдзельнікі, пагражаючы пасажырам, спрабавалі пранікнуць у пільцоўку кабіну. У іх была мэта — захапіць самалёт для пералёту дзяржаўнай граніцы ў Турцыю.

Камандзір экіпажу Уладзімір Шленаў, разгадаўшы намер злачынцаў, перадаў упраўленню самалётам другому пілота Валерыю Тамашвілі і загадаў яму рабіць рэзкія выражы. Сам ён

выйшаў у пасажырскаю кабіну і ўступіў у барацьбу з бандытамі. З дапамогай пасажыраў А. О. Кутатэладзе і Р. Г. Салуквадзе бандыты былі абязброены і звязаны. У час барацьбы А. О. Кутатэладзе быў паранены.

Самалёт тым часам працягваў палёт і паспяхова прыземліўся ў аэрапорце Поці.

Так у складаных абставінах мужныя людзі затрымалі неабяспечнага злачынцаў.

СУТЫЧКА Ў ПАВЕТРЫ

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР за мужнасць і адвагу, праўленны пры затрыманні неабяспечнага злачынцаў, узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі другі пілот самалёта «АН-2» 2 Грузінскага ўпраўлення грамадзянскай авіяцыі Валерыя Дзмітрыевіч Тамашвілі і камандзір самалёта «АН-2» гэтага ж упраўлення Уладзімір Аляксеевіч Шленаў.

гадчыка занальнай аграхімічнай лабараторыі Усесаюзнага навукова-даследчага інстытута чаю і субтрапічных культур Рэвас Георгіевіч Салуквадзе ўзнагароджаны медалямі «За адвагу».

Гэта адбылося 3 жніўня. Экіпаж самалёта «АН-2», на борце якога знаходзіліся 12 пасажыраў, у тым ліку жанчыны і дзеці, накіраваўся ў рэйс Сухумі—

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ
ПО-БЕЛОРУССКИ

Осень приносит людям свои щедрые золотые дары. Сегодняшний номер газеты открывается снимком, сделанным в саду колхоза «Гигант» Бобруйского района. Информационный материал, помещенный на 1-й стр., рассказывает об успехах нашего сельского хозяйства, о новых павильонах на ВДНХ в Москве, о III съезде журналистов республики и др.

Большие изменения произошли за годы Советской власти в деревне Горы на Могилевщине. Многие выходцы из этой деревни стали известными деятелями культуры и науки, крупными специалистами. В Горах построены средняя школа, клуб, больница, аптека, несколько магазинов, отделение связи. Достаток пришел в дома крестьян («ЦІ ТОЛЬКІ У ГЭТАЙ ВЁСЦЫ!», стр. 3.).

В статье «ДАПАМОГА БЯСПЛАТНАЯ, АГУЛЬНАДАСТУПНАЯ» (стр. 4) освещаются вопросы медицинского обслуживания в СССР. Все расходы по здравоохранению в нашей стране взяло на себя государство. У нас бесплатные приемы в поликлиниках, лечение в больницах, хирургические операции, вызовы врача на дом и т. д. Если в США на одного врача приходится 600 человек, в Бельгии — 650, то в Белоруссии один врач обслуживает только 450 человек. В ближайшие пять лет эта цифра уменьшится до 350. Не удивительно, что смертность в Советском Союзе достигла самого низкого в мире уровня.

О знатной звеньевой Еве Романовне Карачан, ее золотых руках и большом сердце рассказывает очерк «ЯЕ ЗОРКА, ЯЕ ЛЁС» (стр. 4—5). Депутат Верховного Совета СССР, Герой Социалистического Труда, Ева Романовна вырастила много специалистов по льноводству, и недавно ее подруги-звеньевые тоже были удостоены за свой труд высоких правительственных наград. По 10—11 центнеров льноволокна с гектара получает теперь их родной колхоз «Новая жизнь» Кореличского района, являющийся постоянным участником ВДНХ в Москве.

«800 і 50» (стр. 5). 850 лет отметил недавно белорусский город Слуцк. В дни юбилея случане вспоминали далекую историю, отмечали свои трудовые победы. 800 і 50 — эти две цифры как бы соревновались между собой, и любой самый строгий судья без колебаний признал бы победительницей последнюю. За 50 лет Советской власти для города сделано больше, чем за восемь предыдущих столетий. Вершиной прогресса в дореволюционном Слуцке были булыжные мостовые и газовые фонари. Теперь же в городе 21 промышленное предприятие. Здесь много школ и средних учебных заведений, учится каждый третий житель. Слуцк застраивается многоэтажными домами. Впереди — большие планы: строительство новых предприятий, жилых кварталов, дальнейшее благоустройство и озеленение города.

«ПАРТЫЯ НАРОДА» — под таким заголовком на 7 стр. помещена статья сотрудников Архивного управления при Совете Министров БССР Э. Козловской и Л. Яшенко. Противники коммунизма пытаются исказить историю КПСС, изобразить большевиков как «кучку заговорщиков», оторванных от народа. Эти измышления опровергаются самой жизнью на протяжении всего существования Коммунистической партии. Авторы статьи приводят многочисленные документы, ярко характеризующие единство народа и партии.

Алесь Бачыла

ЛЯЦЯЦЬ ЖУРАВЫ...

Спяць у сінняй смуге над ракой паплавы...
А над лесам на поўдзень ляцяць журавы.

То спакойна пльвучь, не крануўшы крылом,
То, нібы страпянуцца, успомніўшы дом.

Замахаюць крыламі, пакутна ўздыхнуць
І, як крык сваіх сэрцаў, «кур-лы» мне пашлюць...

І ізноў папльвучь у нябыт праз мяне...
Што гаротных чакае ў чужой старане?..

Што? Заплачце расою наўзрыд, паплавы...
Ці ж не бачыце—ў вырай ляцяць журавы,

Пакідаюць і край свой абжыты і дом...
І я сам, нібы птах з перабітым крылом,

Асядаю і падаю на паплавы...
Не знікайце ж з вачэй!
Вас малю, журавы...

РАЗМОВА З СУМЛЕНЕМ

Што ж, набярэся, мілае, цяргення
І задаваць пытанні не спяшы.
Хачу з табой адкрыта, як з сумленнем,
Пагаварыць без сведак, ад душы.

Перад табой нічога я не ўтою,
Што добрае было і што было благае.

Хоць ад благага ў кожным добрым разе
Мяне мой лёс разважліва бярог,—
І ўсё ж малым, падвучаны, я лазіў
То ў яблыкі, то ў слівы, то ў гарох.

І кідаўся наўцёкі—ледзь хто ўгледзіць,
Іраў штаны, як лез цераз платы,
Аж клаліся ад рогату суседзі.
Відаць, смяялася паціханьку і ты,
Бо ўсё ж было не столькі тае шкоды...
Сады цвілі, буялі агароды...

І ты са мной бясклопатна гуляла
У палянкі, пікара, у хованкі, лапту,
Каб у шаснаццаць мне сказаць пра сталасць
І вывесці на першую вярсту.
Шаснаццаць год... І я, як педагог,
Пераступаю боязна парог.

Прыціхлі насцярожаныя дзеці
У цесным класе, як у цесным свеце.

Я—іх настаўнік строгі... Навіна!
Зялёнаму—усё было зялёным.
А ўжо няўцёрпна, прагна за кардонам
Мяне чакае стоена вайна.

Чакае, каб пад чорнымі крыжамі
У край мой несці чорныя крыжы,
Агонь і дым...
Пастой, спыніся, памяць,
Ад успамінаў горкіх не бяжы.

Аддыхайся і набярэся сілы,
Ізноў прайдзіся сцэжкзмі пакут,
Успомні тых, каму мы над магілай
Адаць не ўспелі воінскі салют,

І тых, хто, сцяўшы зубы, адыходзіў,
Каго і сны не бралі па начах.
У тым, агням і выпаленым, годзе
Яшчэ стаяў цалюсеным рэйхстаг.

Яшчэ было народу не да славы,
Праходзіў дзень—здэвалі гарады...
А я, о партыя! табе пісаў заяву:
«Прашу прыняць мяне ў сазе рады...»

Перад вачыма вочы Беларусі,
А на бярозах—чорныя лісты,
І ў небе сонца чорнае...
«Клянуся:

Лепш я памру, каб не памёрла ты!..»

І можа клятву гэтую пачула
Мая зямля, бо кожны раз мяне
Сабою засланяла і ад куляў,
І ад асколкаў чорных на вайне.

Так. Выжыў я. І стаў я нецяргімы
Да ўсіх, хто боль гатовы прычыніць:
Дзіцяці, птушцы, клёніку, Радзіме,
Лясной або азёрнай цішыні,

Хто пагарджаць уздумае цяргеннем,
Даверлівацю, мілай дабратай,
Хто затапцаць гатоў цябе, сумленне...
Хто недруг твой—той злосны вораг мой!

Байран у Віцебску

У 1888 годзе ва ўсім свеце ўрачыста адзначалася стагоддзе з дня нараджэння Джорджа Гордана Байрана. Беларускі паэт Янка Лучына адгукнуўся на гэтую падзею вершам «З поваду 100-й гадавіны дня нараджэння лорда Байрана», у якім пісаў:

Всю горечь жизни, тяжкой доли
Он в век недолгий испытал.
И в песнях жгучей, страшной боли
Его явился идеал.

А праз аднаццаць гадоў у Віцебску выйшла кніга Н. Ціхамірава «Пушкін у яго адносінах да Байрана». У гэтым цікавым даследаванні не толькі супастаўляюцца два вялікія паэты, але і раскрываюцца ідэя-філасофскія перакананні Байрана.

На думку даследавальніка, у творчасці вялікага англійскага паэта можна адзначыць тры пачаткі — песімізм, скептыцызм і ідэальны пачатак. Пад апошнім аўтар кнігі, выдадзенай у Віцебску, мае на ўвазе палітычны і сацыяльны матывы, якія так моцна гучаць у творах Байрана. З поўнай грунтоўнасцю падкрэслівае Н. Ціхаміраў той факт, што Джордж Гордан Байран ненавідзеў тыранію і насіла і спачуваў тым народам, якія змагаліся за свабоду і незалежнасць.

Гэтыя волялюбівыя матывы байранаўскай паэзіі былі блізкія і зразумелыя беларускаму народу, які цягнуў тады нацыянальны і сацыяльны прыгнёт.

Значнае месца ў кнізе Н. Ціхамірава займаюць пытанні аб так званым «байранізме» Пушкіна. Пытанне гэтае было не новае. Яно ўзнікла яшчэ пры жыцці А. С. Пушкіна і гарача абмяркоўвалася рускімі крытыкамі самых розных напрамкаў.

Вядома, не ўсё тое, што пісаў Н. Ціхаміраў больш шасцідзесяці гадоў назад, прайшло праверку часам і знаходзіцца ў адпаведнасці з сучасным станам байранаўства. Многае,

безумоўна, устарэла. Але ў цэлым кніга Н. Ціхамірава, нягледзячы на пэўныя хібы і некаторыя няправільныя палажэнні, не страціла свайго значэння і ў нашы дні.

Яна сведчыць, што ў Беларусі больш паўстагоддзя назад ведалі і цанілі лепшыя творы вялікага паэта Англіі. Але такіх знаўцаў і націцеляў таленту Байрана тады было мала, бо магчымасці знаёмства з творамі сусветнай літаратуры былі вельмі абмежаваныя. Толькі пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі для гэтага былі створаны ўсе неабходныя ўмовы. У шэрагу вялікіх класікаў розных краін і народаў імянай панагай у нашай рэспубліцы калістаецца і Байран.

Параўнальна недаўна вялікі англійскі паэт загаварыў на-беларуску. У гэтым вялікае заслуга старэйшага беларускага паэта і перакладчыка Ул. Дубоўкі, вядомых перакладчыкаў Я. Семіянона і Ю. Гаўрука, а таксама сучасных беларускіх паэтаў—П. Броўкі, П. Глебкі, М. Танка, М. Лужаніна, Ул. Караткевіча, Э. Агініцвэ, Р. Барадуліна, М. Аўрамчыка і іншых.

Выхад у свет у 1963 годзе аднатомніка выбраных твораў Байрана ў перакладзе на беларускую мову з'явіўся важнай падзеяй у культурным жыцці нашай рэспублікі. Гэтая кніга была станоўча ацэнена нашай крытыкай і шматлікімі чытачамі. Яе хутка раскупілі, і яна стала цэннер бібліяграфічнай рэдкасцю.

Пятрусь Броўка ў сваёй невялікай прадмове да перакладу Ул. Дубоўкі на беларускую мову «Шыльбенага вазня» («Польмя», № 1, 1961 г.) выказаў пажаданне, каб беларускія перакладчыкі Байрана «ўвесь час папаўняліся». І для гэтага ў нас ёсць усе падставы, у тым ліку і шматгадовыя традыцыі па вывучэнню і папулярызацыі твораў англійскага барда ў БССР.

Н. ЛАПІДУС,
кандыдат філалагічных навук.

З вялікім поспехам ідзе на сцэне Брэсцкага драматычнага тэатра імя Ленінскага камсамола Беларусі п'еса І. Шамякіна і Ю. Арынянскага «Сэрца на далоні» (па аднайменнаму раману І. Шамякіна). На здымку: сцэна са спектакля. Злева направа: Гукан—заслужаны артыст БССР М. Абрамаў, Шыковіч—заслужаны артыст БССР Ю. Уласаў, Яраш — заслужаны артыст БССР С. Еўдэшэнка.

Фота М. МІНКОВІЧА.

ЗАПРАШАЕ КНИГАРНЯ «КРЫНІЦА»

Цудоўны падарунак атрымалі аршанскія кнігалюбы. У цэнтры горада, у новым сяміпаварховым доме, адкрыўся кніжны магазін з сімвалічнай назвай «Крыніца».

У светлым прасторным памяшканні са шкла і пластыкаў—сём аддзелаў. Асобна выдзелены аддзел «Беларуская кніга». «Крыніца»—трэці па ліку кніжны магазін у Оршы.

КРАТКИЙ
БЕЛОРУССКО-
РУССКИЙ
СЛОВАРЬ

(Начало в №№ 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 33, 34).

Р

РАБАВАЦЬ грабить
РАБАЦІННЕ веснушкі, конопатость
РАБІЦЬ делать, изготавливать, работать
РАГАТАЦЬ хототать
РАДЗІМА родина
РАДЗІМКА родинка
РАЖКА шайка, лоханка
РАЗДНЕЦЬ рассвети
РАЗАМ вместе, сообща

РАЗБУРЫЦЬ разрушить, развалить, разорить
РАЗБЭШЧАНАСЦЬ разврат, развращенность
РАЗБЯР резчик, ваятель
РАЗВАЖЛІВЫ рассудительный, благоразумный
РАЗВІТАННЕ прощание
РАЗГАЛІНАВАНЫ разветвленный
РАЗГАЛІСТЫ раскидистый
РАЗГАРНУЦЬ развернуть
РАЗГОЙДВАЦЬ раскачивать
РАЗГУБЛЕНЫ растерянный
РАЗДЗЬМУЦЬ раздуть, развеять
РАЗДУРЫЦЬ разбаловать
РАЗЗБРАЕННЕ разоружение
РАЗЛІК расчет
РАЗЛОГ простор, раздолье
РАЗМЕРКАВАЦЬ распределить
РАЗНАСТАЙНЫ разнобразный
РАЗОРА борозда
РАЗЮШАНА яростно, неистово, исступленно
РАІЦЬ советовать
РАЛЛЯ пашня
РАМЕСНІК ремесленник
РАМІЗНІК легковой извозчик
РАМОНАК ромашка
РАНЕЙШЫ прежний
РАНИЦА утро
РАПАТАМ вдруг, внезапно
РАПУХА полевая жаба
РАСКЛАД расписание
РАСЛІНА растение
РАСПАЛІЦЬ разжечь, растопить

РАСПАУСЮДЖАНАСЦЬ распространенность
РАСПЕРАЗАЦЬ распоясать, снять пояс
РАСПРАНАЦЦА раздеваться
РАСПУСТА распутство, озорство, баловство
РАСХЛІСТАНЫ распахнутый
РАСЧУЛЕНА растроганно, умиленно
РАСЧЫНІЦЬ раскрыть, растворить, распахнуть
РАСШПІЛЕНЫ расстегнутый
РАТАВАЦЬ спасать
РАХМАНЫ кроткий, покладистый
РАХУНАК счет
РАШУЧА решительно
РЖЫШЧА, РЖЭУНІК стерня, жнивье
РОЗДУМ размышление, раздумье
РОСПАЧ отчаяние
РОСПЫТ расспросы
РОСТАНЫ перепутье, перекресток, распутье, раздорожье
РОУНЯДЗЬ гладь, равнина
РОШЧЫНА опара
РУЖА роза
РУЙНАВАЦЬ разорять, разрушать
РУПЛІВА заботливо, старательно, усердно
РУХ движение
РУЧНІК полотенце
РЫДЛЁУКА лопата, заступ
РЫЗЭЕ тряпье, ветошь
РЫЗЫКА риск
РЫПЕЦЬ скрипеть

РЫХТАВАЦЬ готовить, приготавливать, снаряжать
РЫЦЫНА касторка
РЭХА эхо
РЭЧ вещь
РЭЧАІСНАСЦЬ действительность
РЭЧЫВА вещество
РЭШТА остаток, остальное, сдача
С
САБЕКОШТ себестонность
САЖАЛКА пруд, ставок
САКАВІК март
САКАТАЦЬ стрекотать, трещать, кудахать
САМАВІТЫ осанистый, видный
САМЛЕЦЬ упасть в обморок, потерять сознание
САМОТНАСЦЬ одиночество, уединенность
САПРАУДНЫ действительный, подлинный, настоящий
САЧЫЦЬ следить, наблюдать
СВАВОЛЬСТВА шалость, баловство, озорство
СВАЯК родственник, родня
СВЕДКА свидетель, очевидец
СВЕТ свет (земля, вселенная), мир
СВІДРАВАЦЬ сверлить
СВЯРБЕЦЬ зудеть, чесаться
СВЯТА праздник
СВЯТЛО свет
СЕДАЛА насест
СЕМУХА тронца, пятидесятица
СЕРБАЦЬ хлебать, прихлёбывать

ПАРТЫЯ НАРОДА

Уолтэр Мей- госць Мінска

«Наша партыя абясмеріла сваё імя тым, што змагла арганізаваць і натхніць народ на вялікія здзяйсненні. Усё, што дасягнута ў нашай краіне, зроблена пад кіраўніцтвам партыі. Але партыя магла зрабіць такія заваёвы толькі дзякуючы самаадданай працы і беззаветнай падтрымцы народа...» Так гаворыцца аб партыі ў справядлівым дакладзе XXIII з'езду КПСС.

Ні адна партыя ніколі не карысталася такім аўтарытэтам у працоўных усяго свету і такой падтрымкай народа, як Камуністычная партыя Савецкага Саюза. Іменна гэтым тлумачыцца цікавасць перадавога чалавецтва да гісторыі нашай партыі. У той жа час праціўнікі камунізму стараюцца сказіць яе гісторыю, паказаць бальшавікоў, як «жменьку змоўшчыкаў», адарваную ад рабочага класа, ад народа. Гэтыя выдумкі абвяргаюцца самім жыццём на працягу ўсёй гісторыі існавання партыі.

Нават у самыя цяжкія гады выпрабаванняў народ верыў у сваю партыю, падтрымліваў яе ва ўсіх пачыненнях. Возьмем толькі невялікі перыяд гісторыі — гады замежнай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. 1918 год. Частка Беларусі была акупіравана германскімі войскамі. Эксплуататарскія класы памешчыкаў і капіталастаў, якіх рэвалюцыя пазбавіла ўлады, разгромленыя контррэвалюцыйныя партыі меншавікоў, эсэраў, анархістаў, буржуазных нацыяналістаў вялі жорсткую барацьбу супраць Савецкай улады. Партыя і ўрад заклікалі рабочых і сялян да абароны маладой Савецкай

рэспублікі. Гэты заклік знайшоў гарачую падтрымку ў працоўных.

Кожны дзень таго напружанага перыяду адлюстраваны ў дакументальных матэрыялах першых гадоў Савецкай улады. У справах Савета Народных Камісараў, губернска-павятовых, валасных рэўкомаў, выканкомаў і іншых устаноў захоўваецца мноства дакументаў аб адносінах народа да палітыкі Савецкай улады і Камуністычнай партыі.

Вось адзін з іх: «...Гарадоцкі павятовы з'езд Саветаў (16 ліпеня 1918 г.) выказвае поўнае адабрэнне палітыцы Савета Народных Камісараў і заклікае ўсіх працоўных згуртавацца цесным кольным вакол Савецкай улады і адзінай рэвалюцыйнай партыі камуністаў-бальшавікоў.

Партыя камуністаў-бальшавікоў, якая стаіць на чале Рабоча-сялянскага ўрада, заўсёды зможа знайсці выйсце з цяжкага становішча, паляпшаючы становішча рабочых і сялян за лік тлустай буржуазіі, яна ёсць партыя, якой мы можам сказаць: толькі вам мы давяраем абараняць нашы інтарэсы, інтарэсы рабочых і бяднейшых сялян...»

Контррэвалюцыя бачыла беззаветную адданасць народа ідэям камунізму і спрабавала падарваць магутнасць партыі забойствамі яе правядыроў. Былі забітыя відныя дзеячы партыі Валадарскі і Урыцкі. Двойчы быў зроблены замах на жыццё Уладзіміра Ільіча Леніна. Але спробы ворагаў знішчыць кіраўнікоў Камуністычнай партыі, пасянь разгубле-

насць у яе шэрагах прывялі да яшчэ большай згуртаванасці народа вакол партыі, росту камуністычных эчэек.

Вось вытрымка з рэзалюцыі сходу ваенных камісараў Сенненскага павета Магілёўскай губерні ад 1 верасня 1918 г.

«...У гэтым брудным і здрадніцкім акце замаха на жыццё таварыша Леніна мы бачым замаха на жыццё нашай рэвалюцыі і ўсіх яе заваёў... Гэтыя вар'яты хочуць забойствам нашых лідэраў забіць нашу Кастрычніцкую рэвалюцыю, разбурыць план іх вялікай работы, звярнуць нас з таго шляху, на якім мы са сваімі лідэрамі ідзем да свабоды і сацыялізму, хочучы прыцягнуць нас на свой бок, а потым кінуць зноў у рукі буржуазіі і гэтым самым вярнуць нам прыгнёт і рабства. У гэтым яны жорстка памыляюцца. За забойцамі і далакопамі рэвалюцыйныя рабочы і сялянні — ніхто не пойдзе. Мы згуртуемся вакол Камуністычнай партыі бальшавікоў і разам з ёй пойдзем да сусветнай рэвалюцыі, да перамогі светлых ідэй сацыялізма...»

Пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі працоўныя нашай краіны вызваліліся ад векавага прыгнёту царызму, памешчыкаў і капіталастаў, стварылі сацыялістычную дзяржаву і адстаілі яе ў гады інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. Сваім беззаветным служэннем народу партыя заваявала ўсенародную ўдзячнасць.

«...Мы выказваем сваю глыбокую ўдзячнасць тым людзям — камуністам, якія, не шкадуючы свайго жыцця, змагаюцца за Савецкую ўладу, за будучае

шчасце працоўнага народа. Мы клянемся, што па закліку Савецкай улады станем усе як адзін на абарону народнай улады і правоў свабоднага грамадзяніна. Мы шлём сваё гарачае прывітанне таварышам чырвонаармейцам, якія абаранілі нас ад буржуаў, і перадаём барацьбітам за камунізм Леніну, Карлу Лібікхесту...» — гаворыцца ў рэзалюцыі згульнутага сходу грамадзян Замошненскай воласці, Полацкага павета ад 26 лістапада 1918 г.

А вось што сказаў аб гэтым 2 кастрычніка 1920 года на III Гомельскім губернскім з'ездзе Саветаў дэлегат-сялян:

«Мы не толькі гаворыць, але і марыць не асмелваліся аб свабодзе і менш за ўсё думалі пра тое, што наступіць час, калі сялянні у лапцях, як я, зможа выступіць на з'ездзе працоўных, свабодна гаварыць і крытыкаваць тое, што ён знаходзіць шkodным або няправільным, прымаць удзел у кіраванні дзяржавай і дзяржаўным будаўніцтве.

Гэтую магчымасць мы атрымалі толькі дзякуючы камуністам, якія прывялі да гэтай улады. Вялікая ўдзячнасць за гэта Камуністычнай партыі.»

І ўсё наступныя гады народ такема самааддана верыў сваёй партыі, падтрымліваў яе. Вось чаму на XXIII з'ездзе КПСС Леанід Ільіч Брэжнеў сказаў: «Наша партыя бязмерна гордая і шчаслівая тым, што такі вялікі гераічны народ, як савецкі народ, вольна ўжо паўстагоддзя давярае ёй свой лёс, сваю будучыню.»

Э. КАЗЛОУСКАЯ,
Л. ЯШЭНКА.

ВІНШАВАЛЬНАЯ ТЭЛЕГРАМА

З выпадку 21-й гадавіны стварэння Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам Генеральны сакратар ЦК КПСС Л. І. Брэжнеў, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. В. Падгорны, Старшыня Савета Міністраў СССР А. М. Касыгін накіравалі Старшыні Цэнтральнага Камітэта Партыі працоўных В'етнама, Прэзідэнту Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам Хо Шы Міну, Першаму сакратару ЦК ППВ Ле Зуану, Старшыні пастаяннага камітэта Нацыянальнага сходу ДРВ Чыонг Ціну, прэм'ер-міністра ДРВ Фам Ван Донгу вішавальную тэлеграму, у якой ад імя ўсяго савецкага народа гарача вінуць брацкі в'етнамскі народ з 21-й гадавінай стварэння Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам, першай сацыялістычнай дзяржавы ў Паўднёва-Усходняй Азіі.

Савецкі народ, гаворыцца ў тэлеграме, захапляецца мужнасцю і непакідай воляй да перамогі в'етнамскіх братоў і сяцёр, якія пад выпрабаваным кіраўніцтвам Партыі працоўных В'етнама працягваюць цуды масавага гераізму ў барацьбе супраць амерыканскай агрэсіі, аддаюць усе сілы ўмацаванню абароназдольнасці і развіццю сацыялістычнай эканомікі краіны.

Савецкі народ самым рашучым чынам асуджае злачынствы амерыканскай ваеншчыны ў В'етнаме і патрабуе неадкладнага

спынення Злучанымі Штатамі агрэсіўнай вайны супраць в'етнамскага народа.

ЦК КПСС і Савецкі ўрад з вялікім задавальненнем адзначаюць, што з кожным днём мацнеючыя дружальныя адносіны і ўсебаковае брацкае супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі працягваюць паспяхова развівацца ў інтарэсах нашых краін і ўсіх сацыялістычных дзяржаў, на карысць справы міру ва ўсім свеце.

Палітыка далейшага ўмацавання дружбы і супрацоўніцтва савецкага народа з брацкім в'етнамскім народам дакладна вызначана ў Заяве XXIII з'езду КПСС. Савецкі ўрад прымае неабходныя меры па аказанню Дэмакратычнай Рэспубліцы В'етнам усебаковай дапамогі матэрыяльнымі сродкамі, ваеннай тэхнікай і спецыялістамі для паспяховага адбіцця амерыканскай агрэсіі, умацавання абароназдольнасці і задавальнення патрэбнасцей народнай гаспадаркі з улікам патрэб, выкліканых новай фазай вайны ў В'етнаме.

У тэлеграме выказваецца цвёрдая ўпэненасць, што Дэмакратычная Рэспубліка В'етнам, в'етнамскі народ, падтрыманы брацкімі сацыялістычнымі краінамі, прагрэсіўнымі рэвалюцыйнымі сіламі ўсяго свету, перамогуць у барацьбе за свабоду, незалежнасць і адзінства сваёй радзімы.

Мал. Ю. Іванова.

ЧАМУ АДЭНАУЭР «ХОЧА МІРУ» У В'ЕТНАМЕ

Нядаўна газета «Нью-Йорк таймс» апублікавала інтэрв'ю з былым канцлерам ФРГ Адэнаўэрам, у якім ён звяртаючыся да лідэраў ЗША, заявіў: «Вам трэба выйсці з В'етнама. Гэта — адзіны шлях... Джонсану не варта слухаць сваіх ваенных. Гэта была б не першая вайна, якая спынілася ў самым разгары. Нельга выйсці з яе, калі спынілася ў яе ўсё глыбей». І далей Адэнаўэр павучальна дадаў: «Самым важным раёнам для Злучаных Штатаў з'яўляецца усё-тані не Лацінская Амерыка і не Азія, а Еўропа.»

Заява Адэнаўэра выклікала вялікі шум у сусветным друку. Ніжэй мы публікуем каментарый вядомага французскага публіцыста Жана-Марыса ЭРМАНА, прысвечаны выступленню былага канцлера ФРГ

(ён нярэдка не можа) Людвіга Эрхарда, які падтрымлівае амерыканскую агрэсію. Адэнаўэр, бяспрэчна, устрывожан тым, як развіваюцца падзеі. Уся яго палітыка на працягу ўсяго перыяду гэтага года была накіравана да адной мэты — «вызвалення» ФРГ ад вынікаў развалу нацыстаў, аднавіць індустріяльную, фінансавую і ваенную магутнасць, затым пашырыць яе ўладу на ўсё землі, якія адышлі ад Германіі ў выніку вайны.

Дзеля дасягнення гэтых мэт ён, з аднаго боку, абавіраўся на праект палітычна аб'яднання «малой Еўропы», ідэю якой выставіў яшчэ папа Пій XII і

дзеля стварэння якой Адэнаўэр працаваў разам са сваімі калегамі «дэма-хрысціянамі», у прыватнасці, Раберам Шуманам у Францыі і дэ Гасперы ў Італіі. Гутарка ішла аб тым, каб стварыць каталіцкі рэакцыйны блок, нешта накіталт сучаснай разнавіднасці свяшчэннай Рымскай імперыі, у якім ФРГ практычна мела б дамініруючы ўплыў. Другой асновай палітыкі Адэнаўэра быў Атлантычны саюз з яго ваеннай арганізацыяй, які забяспечваў яму падтрымку ЗША.

Вайна ў В'етнаме пахіснула саму аснову гэтай палітыкі, абвастрэйшы ўнутраныя супярэчнасці заходняга блоку. Яна прабудзіла ў Еўропе вострыя апасенні магчымых вынікаў палітыкі, праводзімай Злучанымі Штатамі. Гэтыя апасенні выказаў генерал дэ Голь, заявіўшы, што ён не жадае бачыць Францыю ўцягнутай у «вайну, якая не была б яе вайной». Іменна таму Францыя выйшла з ваеннай арганізацыі НАТО. Урад Эрхарда быў адразу ж пастаў-

лен перад неабходнасцю выбіраць, што для яго важней — добрыя адносіны з Парыжам або цеснае супрацоўніцтва з Вашынгтонам. Намаганні Бона захавалі падтрымку ЗША забавілі ўскага зместу дагавор аб супрацоўніцтве паміж Францыяй і ФРГ.

Паездка дэ Голя ў СССР паказала магчымасць ажыццяўлення іншай еўрапейскай палітыкі, чымсьці «халодная вайна» паміж Усходам і Захадам, якую ўмеў так добра выкарыстаць у інтарэсах ФРГ Конрад Адэнаўэр. Паездка дэ Голя публічна прадэманстравала распад заходняга блоку, які раней надпарадкоўваўся ўладарным патрабаванням заходнегерманскай палітыкі, што зрывала ўсе сіробы арганізаваць еўрапейскую беспэку. Нарэшце, паездка гэта азначала пачатак дыялога паміж Усходам і Захадам, дыялога, які выклікае такое раздражненне ў ФРГ. На працягу ж доўгіх гадоў Адэнаўэр рабіў усё, каб перашкодзіць гэтаму, боючыся, што вы-

нікам дыялога стане пагадненне, якое перагардае шлях ажыццяўлення яго амбіцый.

Але вайна ў В'етнаме не толькі ўзмацніла крызіс у франка-амерыканскіх адносінах і тым самым абвастрыла абстаноўку ў «малой Еўропе», яна такема сур'ёзна аслабіла НАТО — інструмент, пры дапамозе якога германскія рэваншысты хацелі б выкарыстаць у сваіх інтарэсах усю ваенную магутнасць Захаду і асабліва Злучаных Штатаў.

Знешняя палітыка Заходняй Германіі цяпер нясе двойныя страты з-за в'етнамскай вайны — той самай вайны, якую канцлер Эрхард імкнуўся забодрыць сваіх ваншынтоўскіх гаспадароў, усяляк стараюцца падтрымаць заявамі, фінансавай дапамогай і тайнай адраўкай «добраахвотнікаў».

Як бы там ні было, выступленне Адэнаўэра з'яўляецца важным сімптомам аслаблення міжнародных пазіцый амерыканскага імперыялізму.

АДН.

ПЯТИДЕСЯТИ СТРОК

(Продолжение. Начало в № 35).

ДИМКА-КАКТУС

Нет, еще неизвестно, кто победит: дядя или бабушка? А тут у дяди появился помощник — Дима, молодой инженер-строитель, сын старого друга Федора Степановича. Он познакомил его с племянницей на концерте. Натали в этот вечер была поистине прекрасна. Дядя сразу уловил, как мгновенно перекрестились их взгляды — Димы и Наташи.

Все, что произошло в последующие дни, — еще один удар по скептикам, не верящим в любовь с первого взгляда. Бабушка была в полном смятении: Дима отнюдь не принадлежал к числу тех, кто, по ее мнению, мог бы составить счастье внучки, а попытки помешать вспыхнувшему чувству рухнули. Наташа была словно в угаре. Все, буквально все нравилось ей в Диме: и спортивная фигура, и темные курчавые волосы, лохматившиеся над черными задумчивыми глазами, и как он играет на пианино, как танцует. Впервые она, кажется, по-настоящему полюбила настоящего человека. Он чем-то напоминал ей дядю — такой же ершистый, колючий. Натали прозвала его «Кактусом».

Однажды вечером Наташа заявила бабушке, что Дима уезжает в Сибирь строить в тайге новый город и зовет ее с собой, конечно, после окончания института.

Бабушка несколько минут не могла прийти в себя — казалось, что сейчас ее хватит удар.

— Ты с ума сошла!.. Тайга, Сибирь... Безумство, бред. Опомнись, Наташа! Это не для тебя. Да и вообще, что ты нашла в этом...

Была предпринята фронтальная контратака бабушки, мамы, ее друзей. Пытались даже подключить дядю: «Зачем девушке уезжать из Москвы?.. Да еще с ее специальностью».

Долго Наташа терзалась сомнениями. Но «разум» взял верх над чувством. На вопрос Димы: «Поедешь или нет?» — она уклончиво ответила: «Впереди целый год. Там видно будет. Но, честно говоря, меня не прельщает романтика тайги. Бабушка, вероятно, права: я не рождена для подвига... Подумай, может, и ты не поедешь?.. Здорово было бы, не правда ли?» Дима ответил улыбкой средней веселости, потом сжал губы так, что они побелели, и в свойственной ему манере сказал: «Все красивое ядовито. В этом суть любой красоты».

Вскоре он уехал в Сибирь, сказав на прощание:

— Что ж, я согласен, Наташа, поживем — увидим. Практика — критерий истины. Буду писать тебе и буду жить ожиданием твоих писем.

Было это в ту пору, когда Наташа уже перешагнула на последний курс. В занятиях

она преуспевала. Каждый раз на институтских встречах студентов с работниками какого-нибудь посольства Натали обращала на себя внимание и своим произношением и богатым запасом слов. И когда «Интурист» попросил послать к ним на практику в качестве гидов группу старшекурсников, среди них оказалась и Наташа.

В «Интуристе» были очень довольны ею. Даже как-то намекнули: «Возможно, что пошлем заявку на вас...» Наташе это было приятно, пожалуй, «Интурист» ей imponировал все же больше, чем Димкина тайга. А бабушка и вовсе ликовала: «Все выходит по-моему».

И вдруг совершенно неожиданно для всех друзей по институту, для мамы и бабушки Наталя перед самым окончанием отказалась идти работать в «Интурист». И вообще во всем ее облике, поведении, образе жизни произошли какие-то непостижимые перемены. Откуда этакая хмурость, озабоченность? Куда пропал былой интерес к шумным вечеринкам, танцам? Бабушка склонна была отнести все это на счет Димкиных писем — они приходили чуть ли не через день. На все домогательства старухи Наташа отвечала уклончиво, а иногда, вспыхив, вихрем налетала на бабушку, повергая ее в страшное смятение: «Вот и уеду к Димке. Тебе какое дело?» Притихшая бабушка, однако, долго не могла успокоиться: «Неужели уедет?... До чего же переменчивая стрекоза!».

В тайгу она не уехала, но однажды заявила маме и бабушке, что зря не послушалась дядю и не пошла в науку.

— Что ж, надо исправлять ошибку. Попрошу дядю устроить меня в какой-нибудь научный институт переводчицей. А там видно будет. Может и Димку перетяну, не правда ли?

Мама отнеслась безразлично к этим новым веяниям в жизни дочки, а бабушка снова бубнила:

— Я тебя не узнаю!.. Тебя подменили!..

Внучка ласково успокаивала бабушку, но решения своего не изменила. Что ж касается дяди, продолжавшего опекать Наташу, то он, пожалуй, был доволен больше всех — откровенно говоря, Димкин вариант ему тоже был не по душе. И вот уже из крупного научно-исследовательского института, которым руководил друг Федора Степановича — Алексей Михайлович Круглов, — в иняз отправляют заявку на переводчицу.

ЭВРИКА! ЧУДЕСНАЯ ИДЕЯ!

Наталя Викторовна, ее теперь уже так величали, оказалась смысленной, отличной переводчицей. В пределах возможного она проявила себя способной к пониманию проблем той узкой области научных исследований, коим посвятил свою жизнь ее шеф — профессор Круглов. Она не

только переводила, но и реферировала для него некоторые статьи. А для повышения квалификации стала усердно почитать доступную ей, но все же специальную литературу.

Профессору нравилась такая целеустремленность, такой серьезный подход к делу. Он горячо поддерживал переводчицу в ее намерениях и сделал соответствующие распоряжения.

— Свяжитесь с Петром Максимовичем Егоровым — это мой ближайший ученик, большой эрудиции ученый и чуткий, отзывчивый товарищ. Он поможет вам войти, так сказать, в нашу тематику и освоить терминологию. Я ему скажу о вас... Вам будет легче.

Кандидат технических наук Егоров был действительно человеком добрым, отзывчивым и охотно помогал Наташе Викторовне. Помощь эта была тем более успешной, что переводчица проявила способности к точным наукам. Она удивительно быстро входила в курс исследований, которым посвятили себя шеф и его ученик. Празда, весьма элементарно, но Наташа уже могла понять, о чем они иногда спорят, и легко вылаживала из большой статьи в каком-нибудь зарубежном журнале именно то, что больше всего могло заинтересовать профессора. Как-то она сказала Петру Максимовичу:

— Жаль, что я не послушалась дядю. Мне кажется, что я могла бы преуспеть в науке...

— Вы же еще очень молоды, Наталя Викторовна. Господи боже мой! О чем вы говорите? Вам и сейчас не поздно поступить в институт... И начать все сначала.

Наташа радостно захопала в ладоши.

— Чудесная идея!.. Петр Максимович, вы гений...

И тут же стала советовать: в какой технический вуз поступить, как готовиться к экзаменам, чем сможет помочь дядя?

— Ну и, конечно, вы, Петр Максимович... На вашу помощь я могу рассчитывать?

— Готов хоть сейчас... Подготовка в вечерний институт еще больше сблизила Наташу с Егоровым.

По вечерам они иногда задерживались в лаборатории. А тут как-то в жаркий летний день молодой ученый пригласил переводчицу освежиться — поехать в Химки, поужинать на летней веранде. Она деликатно отказалась.

— Что вы, Петр Максимович... Это неудобно... К тому же экзамены на носу.

Он смутился, что-то пролепетал и, смущенно улыбаясь, развел руками.

Вступительные экзамены в институт она выдержала. Не потребовалось никаких и никаких хлопот: переводчицу научно-исследовательского института охотно приняли в вечерний вуз. Бабушка ахала, охала, но и она смирилась, уверовав в талант Натали.

Теперь начиналась новая полоса в жизни Наташи, и шеф в шутку уже называл ее коллегой. Специальность, избранная девушкой в вузе, была сродни направлению работ профессора Круглова.

Время шло. Наталя Викторовна была на третьем курсе. Она уже не механически, а со знанием дела переводила, реферировала статьи для профессора. А он души не чаял в ней: «Чудесная помощница! Ее хоть младшим научным сотрудником назначай».

РАЗГОВОР НА НАБЕРЕЖНОЙ

Однажды случилось так, что Наталя Викторовна не успела к концу дня закончить срочный перевод для большого доклада в Государственном комитете. Расстроенная, она пришла к профессору: как быть?

— Вот уж и не знаю, дорогуша. Завтра утром доклад, а для сравнения с нашими результатами зарубежные данные нужны до зарезу.

(Продолжение следует).

НА СІНІМ СОЖЫ

Імкліва імчыцца па воднай гладзі Сожы скутэр. Скорасць — больш за 70 кіламетраў у гадзіну. Гэта токар гомельскага завода «Электраапаратура» Аляксандр Шкурдоў праводзіць чарговую трэніроўку. Малады гомельскі рабочы — чэмпіён Беларусі па водна-маторнаму спорту.

Фота Ч. Мезіна.

Літоўскі гумар

ЛЯ ПІУНОІ

Кіндзюліс з іншымі турыстамі падарожнічаў па Чэхаславакіі. У Празе гід паказаў на старажытны будынак і абвясціў:

— А зараз мы праходзім міма старэйшай піўной горада. Да гэта падб'ягае Кіндзюліс і пытае:

— А чаму праходзім?

ЗАВОШТА

— Маёй дачушцы Лаймутэ ўжо тры месяцы, — гаворыць адна жанчына другой.

— А майму Вітурэлісу ўсяго два з палавінаю, а ён ужо сядзіць...

Тут падышоў Кіндзюліс і шэптам запытаўся:

— А завошта?

НЕ ПУДЗІЦА

Дзяўчына не першай ужо маладосці, дужа размаляваная, сыйшла з цягніка на паўстанку. Асцярожна ўладкоўваецца на калгасным возе, яна запыталася:

— А гэты конь не пудзіца?

— Не, — адказаў Кіндзюліс, — ён назад не аглядаецца.

УСЕ РОУНА БУДЗЕ

Чалавек з чамаданаю пытаецца ў прахожага:

— Калі я пайду гэтак вуліцай, ці будзе там вакзал?

— Пойдзеце ці не пойдзеце — усё роўна вакзал там будзе, — адказаў Кіндзюліс.

У СУДЗЕ

Суддзя сурова звяртаецца да абвінавачваемага:

— Вас ужо трэці раз затрымліваюць на месцы злачынства, калі вы крадзеце. Што гэта значыць? Кіндзюліс адразу ўмешваецца:

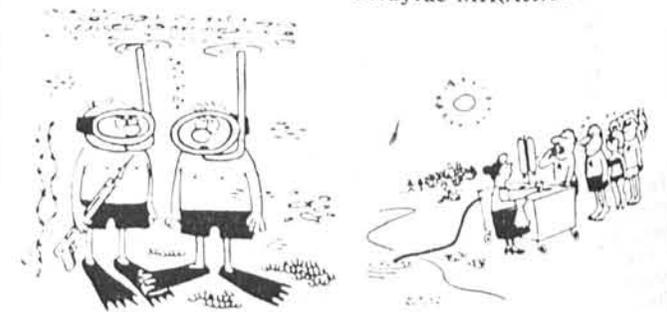
— Гэта значыць, што вопыту ў яго мала.

ДОЖДЖ

— Ці можа два дні запар ісці дождж? — запытаўся адзін чалавек.

Кіндзюліс не затрымаўся з адказам:

— Не, не можа, бо паміж гэтымі двума днямі будзе ноч. Вітаўтас МІКАЛАЎСКАС.

— Выходзіць яшчэ нельга: дождж лье як з вядра.

Без слоў.

Мал. Ф. Самукаса.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС: МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77, ДОМ ДРУЖЫ. РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЫ». ТЭЛЕФОНЫ: 6-19-31, 6-97-92, 3-25-52.